

Scholing en training in de recreatiesector

Opleiding en onderwijs worden steeds belangrijker, ook in de recreatiesector.

Voor het verwerven van de juiste grondhouding, maar óók om binnen een organisatie alle neuzen dezelfde richting op laten wijzen. Donkere wolk aan de horizon is daarbij het sterk teruglopend aantal leerlingen van de ROC's en overige mbo-instellingen.

Gezocht: gastvrije duizendpoot (m/v)

Bij 'blended learning' wordt e-learning gecombineerd met praktijklessen

Het tekort aan goede medewerkers is de belangrijkste uitdaging waar onze sector voor staat, zei RECRON-voorzitter Cees Slager vorig jaar nog. Dat personeelstekort ontstaat door de bloeiende economie in combinatie met demografische factoren: het aantal jongeren loopt terug. Problematisch is dat het nog eens versterkt wordt doordat de ROC's Toerisme en Recreatie de komende jaren steeds minder mbo'ers afleveren. De leerlingaantallen lopen namelijk schrikbarend terug.

Sterke terugloop

Dit constateert ook Kees van Wijnen, directeur mbo Toerisme & Recreatie bij De Rooi Pannen in Eindhoven. Hij vertelt dat er vier jaar terug nog vier klassen met eerstejaars waren bij de recreatieopleiding op zijn school. "In totaal zo'n honderd leerlingen. Vorig jaar begonnen er maar twee klassen, met 45 leerlingen. En voor komend schooljaar hadden we eind januari pas vijftien aanmeldingen binnen." En De

Rooi Pannen is niet de enige mbo Recreatie die de terugloop signaleert; Van Wijnen hoorde van andere scholen die eind januari slechts tien of zelfs maar twee (!) aanmeldingen hadden ontvangen. Dat zijn er te weinig om zelfs maar één klas te starten. Demografische ontwikkelingen zijn een oorzaak, maar beslist niet de enige, stelt Van Wijnen. "Het aantal jongeren loopt terug, maar toch zie je dat er ook beroepenvelden zijn waar het aantal aanmeldingen →

ADVERTENTIE(S)

juist flink stijgt. De zorg bijvoorbeeld, en die staat toch niet bekend als een sector waar je heel veel geld gaat verdienen.”

Inspiratiedag

Om een indicatie te krijgen van de oorzaak van het probleem organiseerde De Rooi Pannen samen met het Summa College op 21 november vorig jaar samen met HISWA-RECRON een inspiratiedag met ondernemers uit de regio Brabant-Limburg. Daarbij ging het aan de ene kant om de aansluiting tussen de mbo-opleidingen en de bedrijfspraktijk, en aan de andere kant om een verklaring voor het gegeven dat de leerlingaantallen zo sterk teruglopen.

Van Wijnen: “Wat de achterliggende reden is moeten we laten onderzoeken, maar ik heb het idee dat de recreatiesector een heel slecht imago heeft. Als we hier op de open dag vmbo'ers met hun ouders op bezoek krijgen, stellen die allemaal dezelfde vragen: krijg je met dat seizoenswerk in de recreatiesector wel een vaste baan?

En: in de recreatiesector moet je toch altijd

werken als andere mensen vrij hebben? Ik vermoed dat beide punten mensen ervan weerhouden om de T&R-opleidingen te volgen.” Tijdens de inspiratiebijeenkomst werd ook verwezen naar de slogan die de recreatiesector al jaren hanteert: ‘Als vrije tijd je werk is’, zou moeten worden vervangen door een andere slogan. “Deze benadrukt dat je werkt in de vrije tijd van anderen”, stelt Van Wijnen. “Dat klinkt niet als een leuke sector om in te werken. Er zijn zoveel beroepen die in de vrije tijd van

Het aantal aanmeldingen voor het mbo Recreatie is dramatisch afgenomen

anderen plaatsvinden – zoals de zorg, defensie, bewaking, detailhandel – maar die hebben veel minder problemen. In campagnes wordt juist het mooie van een baan in die sector benadrukt. Die kant zouden wij ook uit moeten. Een ondernemer kwam met de volgende slogan: ‘De recreatie is een toffe branche, je mag zelf bepalen wanneer je wilt werken’. Dat klinkt al een heel stuk positiever.”

Hospitality-diploma

Waar het gaat om de aansluiting tussen de scholen en de praktijk kwam naar voren dat ondernemers wel degelijk vinden dat een mbo-diploma noodzakelijk is om te kunnen starten met een baan. Maar dat hoeft niet specifiek een recreatiediploma te zijn. Het allerbelangrijkste wat de school moet bijbrengen is een goede beroepshouding op het gebied van hospitality.

Van Wijnen: “Als je dan kijkt naar de dalende aantallen leerlingen, moeten we misschien wel stoppen met de specifieke recreatie-opleiding en beginnen met een algemeen hospitality-college. Afgestudeerden daarvan kunnen dan overal in de horeca, leisure en travel gaan werken, of zichzelf verder specialiseren.”

Van Wijnen vindt wel dat de bedrijven zelf ook meer moeten doen. “In de zomer komen jongeren met hun ouders op de bedrijven. Ze hebben daar een geweldige tijd. Waarom zet je dan geen bord neer: ‘Vind je het leuk om hier te werken? Neem dan contact op met het mbo’ – waarbij je verwijst naar de opleidingen. We moeten er alles aan doen om het werk in de sector positief te profileren. Kijk naar de zorg. Een paar jaar terug was er niemand die daarin wilde werken. Enkele jaren van intensieve campagnes later barsten de klassen uit hun voegen. De recreatiesector moet actie ondernemen. Want als er te weinig leerlingen zijn, verdwijnen de opleidingen – en ook de stagiairs die ieder jaar weer vanuit de recreatie-opleidingen komen werken en een baan vinden in de recreatiesector.”

Tijd voor het vmbo?

Ook Martin Merks, manager sociaal beleid bij HISWA-RECRON, maakt zich zorgen. “Het imago van de sector speelt zeker mee, maar daarnaast moeten we ook kijken of de scholen wel de juiste functieprofielen aanbieden om mensen te trekken. En misschien is het wel tijd voor een vmbo Recreatie en Toerisme. Of een BBL-opleiding, waarbij leerlingen direct al gaan wer- →

ADVERTENTIE(S)

De online trainingen met video sluiten goed aan bij de doelgroep, die vooral uit jongeren bestaat

ken en geld verdienen." Ook Merks benadrukt het belang van hospitality: "Je kunt slechte koffie met een glimlach en charme serveren. Dan smaakt hij toch wat minder slecht. Maar goede koffie die onbeschoft op tafel wordt gekwakt, bevalt altijd slecht."

Duizendpoot

De reden waarom zowel Van Wijnen als Merks vooral de nadruk leggen op hospitality, is dat die grondhouding een basiswaarde is. De rest kan op het bedrijf altijd nog worden aangeleerd, met cursussen en trainingen. En er is nogal wat te leren. Merks: "De recreatiemedewerker anno 2020 moet een duizendpoot zijn. Je moet verstand hebben van marketing, maar ook van de werking van het reserveringsprogramma. Je moet je gasten kennen en snappen hoe het bedrijf werkt. Ook de medewerker groenonderhoud is een ambassadeur van het bedrijf."

Om te voorzien in de nodige training en bijscholing biedt HISWA-RECRON sinds

vorig najaar toegang tot een groot aantal e-learning modules van RecreatieHero.nl. Daarnaast zijn er de (incompany) groeps-trainingen van Recreatie-trainingen.nl. De e-learning van RecreatieHero.nl wordt gefinancierd door KIKK/SFR, het sociaal fonds van de verblijfsrecreatie. Zowel werkgevers als werknemers dragen premie af aan het fonds. Niet-verblijfsrecreatieve bedrijven kunnen zich vrijwillig aansluiten. De catalogus van RecreatieHero.nl telt momenteel zo'n 150 trainingen. Deze variëren van taalcursussen tot stressvrij werken en sociale hygiëne. De trainingen zijn afkomstig van digitale leeraanbieders GoodHabitz en HorecaHero.

Martin Merks merkt dat de aangesloten leden van HISWA-RECRON de online trainingen snel hebben omarmd. "Trainen en ontwikkelen is laagdrempeliger en pragmatischer geworden. Het mooie is dat deelnemers op elk gewenst moment kunnen leren en dat het systeem bijhoudt welke trainingen zij hebben gedaan. Smartphone, tablet, alles is geschikt om een training te volgen. Ook voor werkgevers is die monitoring ideaal."

Eigen trainingen en video's

De online trainingen blijken goed aan te sluiten bij de doelgroep, die vooral uit jongeren bestaat. Er wordt veel gewerkt met video. Naast de standaard modules kan elke recreatieonderneming eigen bedrijfsgerichte trainingen toevoegen aan het platform, legt Merks uit. "Dat is bijvoorbeeld handig als je een uniform systeem wilt hebben om nieuwe medewerkers voor te bereiden op hun werk bij het bedrijf. Je kunt

Recreatie-trainingen.nl

Sinds vorig jaar worden speciaal voor de recreatiesector in-company trainingen verzorgd door Recreatie-trainingen.nl, een onderdeel van Bureau HTM. Voor een groot deel gaat het hier om maatwerk, vertelt René Drost, directeur van Bureau HTM. "We gaan praten bij het bedrijf en met de mensen om wie het gaat. Op basis daarvan stellen we een training op. Onze expertise ligt op het gebied van gedrag, leiderschap en communicatie. Zo hebben we onder meer trainingen gegeven als klantvriendelijk gedrag, leiderschap, het omgaan met vakantiekrachten, verkooptechnieken en weerbaarheid tegen agressieve gasten. De groepen bestaan uit acht tot twaalf mensen. Krap een half jaar na de start van Recreatie-trainingen.nl worden er al volop trainingen gegeven: in de wintermaanden gaat het om zo'n vijftien dagdelen per maand. De trainingen van Bureau HTM vallen buiten de subsidie door het SFR, maar dat weerhoudt werkgevers er dus niet van om deel te nemen. Drost: "Training is fundamenteel voor het goed functioneren van je medewerkers. Het mag dus iets kosten. Aan de andere kant proberen we zoveel mogelijk subsidies binnen te halen voor onderwijsprojecten. Soms hebben provincies een potje en dat blijkt een goede stimulans voor ondernemers." Daarnaast biedt Recreatie-trainingen.nl ook standaard cursussen, zoals het omgaan met Excel, het leren van talen of marketing. Is dat niet dubbelop met de e-learning van RecreatieHero? Drost: "Het is echt de bedoeling dat wij de e-learning, die je thuis achter je laptop of tablet volgt, aanschouwelijk maken. Wij leggen de focus op de toepassing in de dagelijkse praktijk. Dat heet 'blended learning' en wordt algemeen beschouwd als de onderwijsvorm van de toekomst. E-learning wordt dan gekoppeld aan een dagdeel in de praktijk. Op de tablet kun je heel veel leren over het omgaan met gasten. Maar pas als je een rollenspel doet merk je wat dat écht betekent."

een aantal modules verplicht stellen en daar een eigen inwerkmodule aan toevoegen, die specifiek voor jouw bedrijf geldt. Daar kun je zelfs eigen video's aan toevoegen. Op die manier creëer je je eigen academie."